Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Danneocr.* în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat;* în Bucuresci: *Agence Havas,* Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*
Preţul inserţiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. seu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta" iese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România si străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectori.
Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 118. Braşov, Joi, 30 Maiŭ (11 Iunie) 1896.

Érăşi cuvintele monarchului.

E interesantă interpretarea ce-o dau foile ungurescĭ cuvintelor rostite de monarch cu ocasiunea jubileului încoronărei.

Culmea serbărilor milenare a format'o, cum se scie, dіua de 8 Iunie, aniversarea încoronărei, ér punctul culminant al acestei dіle l'au format cele două discursurĭ rostite de „naţiune cătră regele sĕu" şi de „regele cătră naţiunea sa", adecă discursul lui Szilagyi, rostit în numele celor două camere, şi rĕspunsul dat de monarch.

Tóte foile, ce ni-au sosit adі din Budapesta, se ocupă la locul prim cu aceste două discursurĭ, pe carĭ le caracteriséză ca o „programă a politicei naţionale şi de naţionalitate a statului maghiar".

Discusiunea se învérte cu deosebire în jurul a două pasagii din vorbirea monarchului. Unul este pasagiul, prin care s'a accentuat, că acéstă ţéră numai atuncĭ a fost puternică şi înfloritóre, când fiiĭ sĕi, ţinĕnd cu credinţă la regele şi la *legea* lor, au trăit unii cu alţii în concordiă frăţéscă". Al doilea pasagiu este acela, prin care monarchul a accentuat legăturile împrumutate dintre Austria şi Ungaria, pe a căror basă „întrega monarchiă, dér mai ales iubita mea Ungariă s'a desvoltat şi a înflorit în mod atât de îmbucurător, fără ca prin acésta sĕ se periciteze unitatea statului maghiar şi a naţiunei politice maghiare, şi fără sĕ se pericliteze desvoltarea *diferitelor naţionalităţĭ*, pe lângă respectarea legilor şi a statului unitar".

Fără îndoélă, că aceste pasagii din vorbirea monarchului îşĭ au însemnătatea lor, şi de aceea nu e mirare, décă foile ungurescĭ le comentéză cu atâta predilecţiune.

Cât pentru cuvintele privitóre la naţionalităţĭ, ele, firesce, sunt luate ca mărturiă a pretinselor principii de „libertate", „egalitate" şi „frăţietate", după carĭ vor sĕ facă pe lume a crede, că s'ar guverna popórele nemaghiare din acest stat. Cu alte cuvinte, ele forméză acel nisip, despre care dіceam ierĭ, că vor sĕ-l arunce hegemonii maghiarĭ în ochii lumei din afară, făcĕndu-o sĕ nu mai pótă vedé miseriile dela noi.

Dér se găsesce totuşĭ o voce printre foile ungurescĭ, care interpreteză cuvintele de mai sus ale monarchului în sens cu totul contrar de al celorlalte. E vorba de organul tinĕrului „partid poporal" al catolicilor, „Alkotmány", care găsesce în cuvintele monarchului o dojană la adresa regimului şi a sistemului actual de guvernare.

Cuvintele, prin carĭ monarchul accentuéză „alipirea la rege şi la lege", fóia catolică le ia ca o condamnare a „politicei ateiste bisericescĭ", prin care s'a turburat pacea între cetăţenĭ şi în privinţa căreia „monarchul a fost sedus". Acum viclenia s'a descoperit, esclamă fóia catolibă, şi cele două camere pot sĕ priméscă lecţiunea, ce li-s'a dat din partea tronului, căcĭ au meritat'o!

Şi mai interesant e, că organul catolic găsesce o condamnare a sistemului actual de guvernare şi în cuvintele monarchului privitóre la naţionalităţĭ, dіcĕnd, că principiul conducĕtor esprimat în cuvintele: „desvoltarea diferitelor naţionalităţĭ pe lângă respectarea legilor şi a statului unitar" este cu totul diferit de cel urmat de Tisza, Wekerle şi Banffy cu partida lor „liberală". „E neputinţă, dіce „Alkotmány", ca aceste cuvinte ale monarchului sĕ nu producă deosebită sensaţiă în tóte cercurile politice ale ţerei.

Şi mai cutezată este critica, ce-o face fóia catolică faţă cu vorbirea lui Szilagyi, despre care dіce, că „până aci mai ales faţă de naţionalităţĭ a fost un centralist intransigent, ér acum s'a întêmplat minunea, că se linguşesce pe lângă naţionalităţĭ dіcĕnd: că nicĭ statul şi unitatea naţiunei politice, nicĭ patriotismul nu pretinde nimicirea diferitelor naţionalităţĭ aflătóre în Ungaria".

Scriind acestea, organul catolic pare că s'ar teme, nu cum-va la vitórele alegerĭ partida adі la putere sĕ căştige prin astfel de „linguşirĭ" simpatia şi sprijinul naţionalităţilor.

Cât pentru noi însĕ, nu póte avé loc nicĭ o temere, căcĭ scim ce plătesc frasele lui Szilágyi şi cunóscem şi scopul lor.

Dér nicĭ interpretarea, ce-o dă fóia catolică cuvintelor monarchului, luându-le ca o dojană faţă cu actualul sistem de guvernare, nu o putem considera în serios.

Décă tocmai e vorba de dojană, mai uşor ne vine a crede, că acésta se referă chiar la pornirile ivite în sinul catolicilor. Cel puţin esperienţa din trecut nu lasă nicĭ decum a se admite, că cuvintele monarchului ar puté avé alt sens, decât cel favorabil pentru guvern.

CRONICA POLITICĂ.

— 29 Maiŭ.

„Neue Freie Presse" primesce din Moscva depeşa, că prinţul **Ludovic al Bavariei** a făcut acolo o *însemnată declaraţiune politică.* Lucrul s'a petrecut astfel: In 5 c. dete colonia germană un banchet, la care luară parte principii germanĭ. Preşedintele *Camesa-Sasca* ridicà un toast în sănĕtatea prinţului *Henric de Prusia* şi a tuturor prinţilor, carĭ au mers la Moscva *în suita* acestui representant al impĕratului german. Imediat se sculà prinţul *Ludovic al Bavariei* pentru de-a protesta contra cuvêntului „suită". El dіse: „*Noi nu suntem suita, nu suntem vasalii, ci aliaţii împĕratului german*; ca atarĭ — după cum împĕratul Wilhelm I a recunoscut totdéuna — am stat înainte cu 25 de anĭ alăturea cu regele Prusiei, şi ca atarĭ vom sta şi de altă-dată, când va fi Germania în pericol. Acésta sĕ-o scie toţĭ Germanii, şi sĕ nu uite pe lângă patria mare, şi patria mai strîmtă şi alipirea de tote dinastiile."

*

Din *Agram* se depeşéză, că în fine alaltăerĭ s'au unit fracţiunile **partidei croate din drépta.** La adunarea de împăcare au luat parte aprópe 400 de aderenţĭ din tóte părţile ţĕrei. Intrarea la adunare a fost strict controlată, şi au fost admişĭ la adunare numai membri, carĭ se legitimau, ca representanţĭ ai diferitelor cluburĭ. Adunarea decurse în linişte şi ea se proclamà ca representanţa întregei partide croate din drepta. In sensul acesta şi luà hotărîrĭ, schimbând chiar şi câteva puncte din statute. In fine constituindu-se un comitet central se hotărì, ca *Dr. Frank* sĕ fiă eschis din partidă, deórece el a fost acela, care a nutrit desbinările în partid.

*

Privitor la întêmplările de pe insula **Creta,** depeşele mai nouĕ anunţă următórele: In 6 c. s'a întêmplat o ciocnire sângerósă între trupele turcescĭ şi insurgenţĭ la *Vucolles.* In decursul luptei un încrucişător turcesc bombarda posiţia insurgenţilor. Invingerea rĕmase pe partea creştinilor, carĭ le luară Turcilor 4 tunurĭ şi 200 de puscĭ-Martini; pierderile au fost marĭ de ambe părţile. Comandantul vaporului „*Host*" spune, că din 7 c. au început sĕ ardă tóte localităţile de pe platoul Kissano, aşa încât orisontul spre Creta e înroşit de flacărĭ. Guvernul grecesc s'a adresat într'o circulară cătră toţĭ representanţii Greciei din statele europene cu provocarea, ca ei sĕ mijlocéscă la respectivele puterĭ, sĕ fiă provocată Turcia, de-a restabili stările normale în Creta, mulţămind pretensiunile îndreptăţite ale poporaţiunei.

Voce francesă contra Mileniului.

Dіarul frances „*La Verite*", într'un numĕr mai nou, ce-l primim astădіĭ din Paris, publică asupra mileniului unguresc un interesant ar-

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Schiţe generale
din cultura şi educaţiunea Romanilor.

(Urmare.)

In viaţa de stat a Romei unul dintre cei mai însemnaţĭ factorĭ a fost *respectarea sexului frumos, respectarea femeei,* ceea ce la Grecĭ nu era obiect de consideraţiune. Adevĕrat, că din punct de vedere juridic femeile Romanilor erau privite de minorene, dér décă cugetăm, că violarea şi batjocurirea femeilor avea urmările cele mai funeste, aşa, că pentru comiterea unui atare viţiu, dela glie pănă la tron fără esceptiune orĭ-cine era ameninţat cu esiliu; décă considerăm, că iubirea şi respectarea femeii a sdrobit tirănia în Roma, — atuncĭ de sigur trebue sĕ admitem, că simţul de reverinţă al Romanilor faţă de femei a ajuns la gradul cel mai înalt, care apoi în era creştină s'a prefăcut în cel mai profund şi mai gingaş stimul al vieţii.

Pe când femeile Grecilor, precum Helena, Briseis etc. au dat ansă la resbele crâncene, pe atuncĭ femeile romane până după cucerirea puternicelor cetăţĭ Cartagena şi Corint (149—146) erau blânde fără laşitate, mĕreţe fără egoism, modeste fără servilism, virtuóse fără afectare, aducĕnd în acest mod pace şi binecuvântare peste Roma şi întreg statul roman. Femeile vestaline aveau un caracter atât de onorabil, cât décă din întêmplare sĕ întêlneau cu vre-un condamnat, aceluia i-se nimicea sentinţa de mórte, ba chiar şi consulii şi pretorii cu profund respect sĕ abăteau din calea vestalelor, éră lictorii cu tótă reverinţa îşĭ plecau dinaintea lor aşa numitele *fasce.*

Pericles numesce venerabilă pe acea femeiă, despre care bărbatul nu aude nicĭ laudă, nicĭ calumnie; Plutarch din contră apróbă acea lege romană, prin care sĕ dispune, ca la mormêntul femeilor bătrâne şi bine meritate sĕ se rostéscă cuvêntărĭ funebre solemne. Bărbatul roman se închina înaintea matronei, şi în genere în presenţa femeilor bărbaţii trebuiau sĕ fiă cât mai precauţĭ, ca nu cum-va prin vre-o espresiune necuviinciósă sĕ se vatĕme modestia şi virtuositatea femeei, ceea ce întêmplându-se, respectivul sĕ pedepsea fórte aspru. Prin respectarea virtuţilor femeescĭ se înţelege, că şi viaţa casnică a devenit esemplară. Relaţiunea între bărbat şi femeiă în înţelesul strict al cuvêntului a fost sântă, formând un contract nealterat şi indisolubil, aşa cât viaţă adevĕrat familiară numai la Romanĭ aflam mai întâiŭ dintre tóte popórele veacurilor anticităţii. Numai la Romanĭ aflăm templul aşa numit „Dea Viriplaca", ce era destinat spre împăcarea căsătoriţilor, carĭ tot mereu se certau între sine. Deşi prin lege nu era evident esprimată monogamia (ţinerea unei femei), acésta totuşĭ a domnit în genere. Şi deşi Romul a permis bărbatului, ca din causă fundată sĕ-şĭ pótă dimite soţia, totuşĭ cas de despărţire adevĕrată numai în 231, a. Chr. vedem mai întâiŭ, când adecă un anumit Carviliu s'a despărţit de femeia sa din causa neproductivităţii, care cas a şi produs scandal general.

Atriul era locul unde junimea romană de ambele sexe, inspirată de gloriosul trecut al străbunilor sĕi representat prin diferite imaginĭ, sugea nutremênt plin de viaţă resolută pentru estinderea şi consolidarea statului roman. Aci învĕţa tinerimea dreptatea, echitabilitatea, apreţiarea, modestia, simplitatea, puritatea moravurilor şi purtarea nobilă; aci reminiscenţele gloriose ale vieţii publice romane şi ale istoriei patriei inprimau în inimele tinere un caracter firm şi resolut, care apoi în viitor servia de basă solidă edificiului grandios al statului roman. In cercul familiei bărbatul era domn, femeia dómnă. Femeile din epoca mai fericită a Romei pot servi de model pentru tóte timpurile.

Romanii cu mult mai serios se ocupau de educaţiunea femeilor, respective a copilelor, decât Grecii. Ei nu desvoltau numai facultăţile intelectuele ale acelora, ci puneau pond fórte mare şi pe desvoltarea simţului generosităţii şi a simţului adevĕrat femeesc, precum şi pe importanţa chemării acesteia. (Plutarch atribue consolidarea vieţii familiare împregiurării, că

ticul, intitulat „Apropos du millénium“. Reasumăm aci cuprinsul acestui articul:

Intr'adevĕr, caritatea ne obligă a face puţină reclamă faimosului Mileniu din Budapesta, care trece prea nebăgat în sĕmă, şi, făr' a ajunge la urechile opiniunei, e înăbuşit cu totul de scirile ce sosesc dela Kremlin (sĕrbările încoronărei Ţarului). Contra obiceiului sĕu, pressa francesă a negligiat de astă-dată de-a crea, în profitul adversarului nostru încarnat, acel curent de simpatiă neghióbă, care şerpuesce atât de bine printre arborii bulevardului. Insuşi „Figaro“, care nu lasă sĕ trécă nici o ocasiune, de-a se face agreabil oportunismului internaţional, se dispenséză de-a ne reaminti, că Maghiarii sunt cavaleri şarmanţi, şi că e dulce de-a audi pe frumósele fete de pe insula Margareta, séu de pe pustă, strigând: „éljen“!

Cronica numitului diar ne desfăşură într'o mĕsură óre-care actualitatea, îşi ia sugetele sale din: Transvaal, din Cuba, din Turcia, se amuséză de Jonathan, de Iohn Bull, de împĕratul Germaniei, de Crispi şi de-o mulţime de alţi bărbaţi, de antisemitism şi Lueger etc. Sĕrac mileniu! Pe el nu-l amintesce de loc.

Acest fenomen are mai multe esplicaţiuni. El vine tocmai dela isteţimea, cu care Maghiarii au ţinut sĕ se afişeze şi sĕ forţeze de-a părĕ interesanţi, intrând astfel în periodul dificil, unde impresariul e silit sĕ ocupe el însu-şi fotelurile sale. Mereu acele aşi coruri, mereu aceeaşi piesă, aceiaşi imn la civilisaţiune, asta nu e mijlocul pentru a avé dilnic aceiaşi spectatori. Tokaj-ul, Ţiganii, progresul industrial! Fórte bine!

Dér óre nu e posibil a vedé aceste şi într'altă parte, şi încă mai bune? Aniversarea etablismentului lui Arpad în câmpiile Dunării, nu este în ochii Europei numai un eveniment de un interes local, este ceva mai rĕu, vreau sĕ dic o solemnitate de-o specialitate bibliografică prăfuită, care esceptiónând academia maghiară şi savanţii sĕi, entusiasmul vêndĕtorilor de cărţi vechi, şi nebunia archiologilor: nu e de loc în stare sĕ facă, ca sĕ palpite mai repede pulsul modern.

Că Ungurii descind cu respect şi cu pompă în criptele familiei lor, unde găsesc în tóte părţile craniile şi osĕmintele acelor ómeni fără merit, cari ca ilustrii isbânditori resboinici au sciut numai sĕ masacreze — decât acésta nu esistă nimic mai just. Fiă-care naţiune îşi are criptele sale şi le venerézǎ cu pietate. Dér Maghiarii sĕ nu pretindă, ca sĕ ne asociăm la pelerinagiul patriotismului lor şi sĕ preamărim un popor barbar.

Décă ei au clădit la marginile bulevardului Andrásy, un rotogol de 8 sute metri, séu au impodobit Dunărea cu cascade luminóse, se póte că raportorii şi turiştii se dică, că lucrul acesta e frumos şi interesant. Ideia naţională maghiară incarnată în Arpad însĕ, nu o putem pricepe. Şi în întrégă Europa cine mai scie, că cine a fost Arpad?

După acésta spunênd „La Vérité“, că Maghiarii fac un reclam nebun pentru Mileniu, amintesce un articul al diarului „L'Independence Belge“, în care se atrage atenţiunea publicului asupra sĕrbărilor dela Budapesta şi la care rĕspunsese d-nul Urechiă în diarul „L'Independence Roumaine“, pe care articul îl publică şi „Vérité“.

Organ german contra Maghiarilor.

Articolul din „*Neue Züricher Zeitung*“ sfîrşesce astfel:

Sĕ admitem, că aşa numita lege de naţionalitate a conţinut unele garanţii pentru Nemaghiari; guvernul însĕ — unul activ, cel din Viena pasiv — se îngriji, ca sĕ le facă ilusorie. Dór într'o şedinţă a parlamentului dise un Maghiar, care nu póte fi suspicionat cu tendinţe trădătóre de patriă, următórele: „Deci nu este mirare, décă în ţéra acésta fiă-care îşi ia libertatea de-a delătura şi nebăga în sémă legea positivă; şi décă aci, în sala acésta noi aruncăm în faţa dietei şi guvernului, că legile nu se observă, că legea de naţionalitate esistă numai pe hârtiă, şi nici un punct al ei nu este respectat.

Cum se octroéză unui popor o limbă strĕină, au învĕţat Maghiarii dela Romani; ei, în adevĕr, eliminară tóte limbile nemaghiare din jurisdicţiune şi administraţiă; ei siliră deci în prima liniă pe fiă-care individ, care voia sĕ între în serviciul statului, — şi în tot locul se află de aceştia, sĕrmanii de ei — ca nu numai sĕ înveţe perfect aşa numita limbă a statului, ci sĕ depună şi caracterul naţional legat de limba sa maternă. Mai departe, cel mai simplu ţĕran, care avea sĕ pórte vr'un proces, trebuia sĕ-şi însuşéscă măcar întru câtva limba statului; după cum se scie apoi din esperienţă, fiiul acestuia vorbesce asemenea bine séu asemenea rĕu limba maternă şi cea strĕină, şi în fine nepotul îşi uită limba sa, stând sub presiunea împrejurărilor. *Românii ardeleni* au dat espresiune acestui simţemênt în memorandul dela 1892, cu cuvintele: „In adevĕr, cel-ce mai crede, că Românii pretind drepturile lor de limbă, ca pe un articol de lux, sĕ se coboră la locuinţele poporului, şi la famile, ce le vor afla acolo, îl vor convinge, că nici o povară publică nu póte apăsa şi nu póte aduce întru atâta la desperare pe popor, ca poverile, cari se nasc din împedecarea întrebuinţării limbei sale faţă cu autorităţile publice.“

Dér şi din şcólă s'a scos în curênd limba română. Invĕţătorul, care nu este Maghiar, e şicanat din sus pentru cunoscinţă neîndestulitóre din limba statului; pentru de-a nu-şi pierde pânea, el se vede deci silit, ca sĕ-şi împlinéscă misiunea, nu prin învĕţarea elementelor limbei, ci prin învĕţarea chiar a limbei strĕine octroate, ceea-ce îl scapă de tóte neplăcerile şi şicanele. Mai mult: O lege dela 1891 silesce pe toţi părinţii sĕu tutorii, ca sĕ-şi trimită în „Kisdedov“-uri copiii dela 3 6 ani, unde apoi ocupaţiunea lor, — la cas décă se trag din părinţi nemaghiari — este împreunată cu introducerea în limba statului.

„Legea de naţionalitate“ dispune în pgf. 17, că statul are sĕ se îngrijéscă, „ca cetăţenii, cari trăesc împreună în masse mai mari, fără deosebire de naţionalitate, sĕ se potă perfecţiona în limba lor maternă, în scólele situate aprópe de ţinuturile locuite de ei, până la acel grad, unde începe studiul mai înalt academic“. Guvernul observă astfel acest paragraf, că *şicanéză* scólele susţinute de naţionalităţi, că *zădărnicesce* înfiinţarea de scóle medii românesci, şi că prescrie usul limbei maghiare ca limbă de propunere în şcólele poporale, aşa că acestea trebue sĕ se prăpădéscă.

Deci atunci, când partidul naţional român dice în programul sĕu: „(2) introducerea legală a folosinţei limbei române, în tóte ţinuturile locuite de Români, atât în administraţiă cât şi în jurisdicţiune“; şi (3) că „în cercurile locuite de Români sĕ funcţioneze aploiaţi români, séu dintre Neromâni numai de aceia, cari posed limba română în vorbire şi scriere şi cunosc datinele poporului român“ — noi Elveţienii, la a căror simpatiă pentru Ungaria „liberă“ se făcuse apel în diarul acesta („N. Zür. Ztg.“), fideli tradiţiunilor nóstre, ne vom pune mai mult pe *partea asupriţilor*, decât pe partea unei minorităţi, care nici măcar printr'o preponderanţă culturală nu are dreptul de-a terorisa alte seminţii ale întregului stat, şi care nu arare-ori îşi vinde liberalismul, décă în direcţiunea acésta póte aştepta dela coróna mână liberă. Incercarea de-a voi a introduce în Elveţia limbă germană ca limbă de stat faţă cu limba italiană, valonă şi rătoromană, ar fi o jucăriă de copil în asemĕnare cu aceea, ce Maghiarii pot sĕ ofere Germanilor, Românilor şi Slavilor.

SCIRILE DILEI.

— 29 Maiu.

Intruniri de protestare în România. Grupul Fleva a convocat în Ploesci o întrunire de protestare pe diua de Luni. Intrunirea a fost bine cercetată. Au luat cuvêntul dd. Fleva, Dobrescu, Scorţescu, Ceaur-Aslan, V. Rosetti şi N. Cogălniceanu. S'a primit o moţiune, în care se reprobă actele guvernului, care „a călcat legile fundamentale ale statului, a nesocotit principiile partidului şi nu a dat ţĕrii legile cele mai importante, ce i-s'au făgăduit“. Apoi declară, că „partidul naţional liberal nu este şi nu póte fi rĕspundĕtor pentru faptele acestui guvern“. — In *Craiova* încă s'a ţinut la 26 Maiu v. o întrunire. S'a primit o moţiune, prin care se protestéză contra procederei guvernului în afacerea Metropolitului-Primat. S'a trimis apoi o telegramă lui Ghenadie la Căldăruşani, în care se dice, că Craiovenii consideră pe fostul Metropolit-Primat tot ca cap al bisericei auto-cefale române şi păstor al turmei credincióse.

—o—

Scenele Moscvei în Budapesta. „*Alkotmany*“ dela 9 Iunie face nisce descoperiri fórte interesante asupra „ordinei“, ce a domnit la 8 Iunie în Budapesta. Vorbind de scenele, ce s'au vĕdut în acea di în capitala ungurĕscă, „*Alkotmány*“ dă sĕ se înţelégă, că acele scĕne ca ou cu ou cu cele ce s'au întêmplat în Moscva la împărţirea darurilor. Poliţia nu-şi stărma capul cu lucrurile, ce se petrec afară de cordon, unde mulţimea se îmbuldia grozav, femeile şi copiii ţipau de mórte şi curentul de popor ameninţa din minut în minut cu catastrofă. Multe femei au fost călcate în picióre, dér poliţia nici habar n'avea. In învălmăşala uriaşă multora li-s'au furat orológele, portofele cu bani, batistele etc. Dér cine ar puté constata — dice numita fóiă — câte s'au furat? Nu mai puţin ca la 121 casuri au trebuit bărbaţii sĕ sară în ajutorul femeilor ameninţate cu mórtea chiar de disordinea produsă. — Cam aşa se întêmplă pe la ospeţele milenare.

—o—

Ţarul şi Alteţele Lor regale române. Prin cercurile diplomatice se remarcă fórte mult distincţiunea, ce s'a acordat la serbările dela Moscva A. A. L. L. Regale principelui şi principesei României. La tóte prândurile de gală principesa Maria şedea tot-déuna la drépta Ţarului, ér principele Ferdinand la stânga Ţarinei. Numai pe urmă veniau archiducele Eugen, nepotul monarchului austriac, ducele de Connaught fiul reginei Engliterei, principele Ferdinand al Bulgariei şi principele Henric, fratele împĕratului Wilhelm al Germaniei.

—o—

Dela Ligă. Noul comitet al Ligei culturale face cunoscut, că cei patru indivizi din fostul comitet al Ligei au încunoinţat pe noul comitet, că *nu-i vor preda registrele şi averea* Ligei. In urma acésta s'au luat mĕsuri, ca Liga sĕ fiă reorganisată, şi în special ca sĕ i-se creeze fondurī suficiente pentru înaintarea scopurilor ei.

—o—

† Jules Simon, renumitul filosof şi bărbat de stat frances, a rĕposat ieri diminéţă în Paris. Jules *Simon* s'a născut la 31 Decemvre 1814 în Lorient. Deja în etate de 21 de ani a devenit profesor de filosofiă în Paris. In 1848 a fost ales în constituantă, unde s'a alăturat la republicanii din centrul stângei moderate. După lovitura de stat a lui Napoleon, la 1851, a refusat sĕ facă jurămêntul de fidelitate, şi din causa acésta a trebuit sĕ părăséscă catedra profesorală. Atunci a scris el lucrările de mare valóre „*La liberté*“ şi „*La liberté de conscience*“. In 1861 a fost ales membru în camera legislativă de către departamentul 8 din Paris. In 1864 a scris opul „*L'ecole*“. pledând pentru instrucţia poporală obligatóre şi gratuită. După căderea imperiului a devenit ministru de culte, ţinênd acest post şi sub presidenţia lui *Thiers*. Nesatisfăcêndu-l coaliţia monarchistă şi partidele republicane, s'a retras dela guvern în 1873, luând conducerea grupului republican moderat. In 1875 a devenit senator, şi tot în acelaşi an a fost ales membru al Academiei francese. In 1876 a ajuns sĕ fiă ministru-preşedinte, dér a repăşit dela acest post în Maiu anul următor, fiind-că a apostrofat de nebasate cuvintele Papei despre captivitatea lui. In 1890 a representat Francia la conferenţa internaţională de apĕrare a muncitorilor în Berlin. Impĕratul Wilhelm l'a primit atunci demonstrativ. A fost unul dintre caracterele cele mai curate şi mai cinstite, şi om care a avut o mare înrîurire asupra raporturilor politice şi sciinţifice ale Franciei. Impĕratul Germaniei a adresat preşedintelui Faure o telegramă de condolenţă fórte căldurósă din incidentul morţii lui Jules Simon.

—o—

Un practicant de farmaciă póte afla loc cu începutul dilei de 15 Iulie n. c. în farmacia d-lui *Dumitru Banciu* din Sĕlişte, în comitatul Sibiiului. Se recere sĕ fi absolvat şése clase gimnasiale, sĕ fiă din familiă bună şi sĕ cunóscă limba maghiară.

—o—

Rectificare. In numĕrul de alaltăeri al diarului nostru, la scirea de di intitulată „*Numiri*“, este a-se ceti, că Majestatea Sa a *înaintat* pe respectivii judi la salar de clasa VII.

Contra Mileniului.

Din Viena se telegrafézǎ, că la 8 Iunie antisemiţii au ţinut un mare meeting contra „*mileniului jidovesc*“. La meeting a luat parte şi Dr. *Lueger*, care într'o cuvêntare avêntată şi cu efect a criticat asupru *mileniul jidovesc şi esposiţia jidovéscă*.

Representantul puterii statului a făcut atunci atent pe Lueger sĕ nu vorbéscă despre mileniu, ér mai târdiu l'a oprit de

---

fetele romane în era republicană sĕ mări tau în prima vêrstă a fetiei, etate de 12—14 ani.)

Urmarea de aci a fost, că atari femei au eserciat o influenţă fórte salutară asupra educaţiunei pruncilor. Cine nu cunósce pe marinimósa matrónă romană Cornelia, mama Grachilor, care refusând mâna celor mai înalţi aristocraţi romani, tot timpul şi-l'a consacrat pentru crescerea celor doi copii ai sĕi, a căror glorie istorică şi caracter neînduplecat nu este de a-se atribui atât talentului lor estraordinar, cât mai vîrtos conducerii înţelepte şi iubirei de mamă: doi sîmburi, cari mai târdiu au strigat dreptate poporului — plebeilor apĕsaţi, apĕrându-i până la jertfirea propriei lor vieţi. Intrebată odată acéstă celebră matrónă de o amică a sa, sĕ-i spună şi arete ceea-ce avea mai preţios, ea întorcêndu-se spre copiii sĕi, cari tocmai sosiră dela şcólă, dise: „Ecă scumpeturile şi briliantele mele!“ La mórtea ambilor sĕi fii ea manifestă o estra-ordinară tăriă de inimă, când a esclamat: „Acum am ajuns ceea-ce am dorit, pentru-că nu mĕ pot departa dela acest loc — dela mormintele lor adecă — fără ca poporul sĕ nu-'şi manifesteze reverinţa faţă de mine, şi sĕ nu esclame: „Acésta este mama Grachilor!“

Cine nu cunósce pe virtuósa Lucreţia soţia lui Tarquiniu Collatin, din sînul căreia se reflectau cele mai candide raze de fidelitate, şi isbucnea cel mai curat isvor al virtuţilor femeesci? Este cunoscută ca model şi cealaltă Cornelie, soţia lui Pompeiu, care pe lângă frumósele cunoscinţe lirice şi trigonometrice a fost bine iniţiată şi în filozofie, fără ca prin acésta cât de puţin sĕ se abată dela chemarea şi datorinţele femeesci, şi fără ca sĕ devină vană şi egoistă, precum adi se întêmplă!!... Tot asemenea strălucesc în istorie prin virtuositatea lor: Aurelia mama lui Cesar (şi Atia mama lui August) precum şi nobila Octavia, etc.

(Va urma).

a mai vorbi, ḑicênd, că nu póte suferi infamarea esposiţiei milenare, fiind-că însu-şĭ monarchul a lăudat'o; astfel infamarea esposiţiei ar fi identică cu vătĕmarea Majestăţii Sale.

Lueger, drept rĕspuns, a strigat de trei orĭ „Hoch“ la adresa Majestăţii Sale după care s'a cântat Gotterhalte. Când representantul autorităţii a voit sĕ disolve adunarea, publicul l'a încungiurat de tóte părţile, şi de frică a aflat de bine sĕ se refugieze.

*

Fracţiunea-Folnegovicĭ a partidei oposiţionale croate a ţinut alaltăerĭ o conferenţă, în care a protestat contra mileniului, contra înarticulărei Croaţiei în legea milenară şi contra subsumărei regatului croat sub coróna S-lui Stefan. Proiectul de resoluţiune s'a primit cu strigătul de: „*Zsivio hrvtski kralj Franjo Iosip!*“ (Trăéscă *regele croat* Francisc Iosif (!).

Tendenţiosul Pázmándy.

In numĕrul de alaltăierĭ am adus scirea, că D-l V. A. *Urechiă* a adresat lui D. Pázmandy o scrisóre prin care îĭ face cunoscut, că „din causa bĕrâneţelor“ nu va putê lua parte la Congresul internaţional din Budapesta. Am reprodus, după foile unguresci, şi un citat din acéstă scrisóre, care asupra cetitorului nu prea făcea bună impresiune.

Étă acum, după, „Mesagerul Naţional“ o parte a scrisorii d-lui *Urechiă*, din care se vede cât de tendenţios Pázmándy a mistificat prin foile unguresci înţelesul cuvintelor fostului preşedinte al Ligei:

„Şi mai grăeştĭ, d-le Pázmándy, de liberalismul unguresc în privinţa întrunirilor. Mĕ rog, arată-'mĭ legea întrunirilor pentru Ardél. Acĭ ai dreptul de a te întruni cu semenii tĕi numai décă îţĭ dă voie d-l prefect, séu d-l primar, séu şi mai rotund d-l poliţist.

„Nu sunt multe ḑile de când primarul dela Sibiiu a refusat Românilor dreptul de a-'şĭ exercita drepturile aşa ḑise constituţionale, ca locuitorĭ din Ardél. Ce-'i de mirare! Nu d-ta d-le Pázmándy, care astăḑĭ înşirĭ atâtea laude despre liberala constituţiune a Ungariei, nu d-ta, anul trecut ai scris ministrului de interne dela Budapesta, propunêndu-'i „fórte liberal“ se nu permită întrunirea congresului naţionalităţilor română, sêrbă şi slovacă la Budapesta, măcar-că acéstă întrunire avea sĕ se facă chiar sub ochii guvernului unguresc? Nu d-ta eştĭ cel care ai cerut atuncĭ guvernului, căruia îĭ ḑicĭ că-'i facĭ de 20 de anĭ oposiţiune liberală (minunată oposiţiune, care îţĭ procură mii de florinĭ cu carĭ sĕ călĕtorescĭ în tótă Europa!); nu d-ta 'i-ai cerut sĕ arunce în temniţă şi la gemonii pe toţĭ aceia, carĭ vor cuteza sĕ ia parte la congresul naţionalităţilor din Budapesta?

„Aferim! Are ce liberalism sĕ înveţe Anglia dela d-ta şi dela ai d-tale!

„Dér d-ta o iai pe struna cea grósă, când catadiceşti sĕ te adresezĭ la némurĭ mĕrunte cum sunt cele 10 milióne, carĭ stau faţă în faţă cu cele 6 milióne de Maghiarĭ şi Ovrei ai d-tale. Uitând, ilustre coleg, că eştĭ membru în uniunea care lucréză pentru pacea lumii, d-ta vii sĕ ameninţĭ pe bietele naţionalităţĭ oprimate, cu milionul d-tale de soldaţĭ. Brr! mi se încreţesce pielea de grózā!..... Noroc că Ungaria independentă n'are dreptul de a face pace séu rĕsboiu prin sine însaşĭ, şi că din faimosul milion de oştenii ei nu se alege decât cu un numĕr óre-care de honveḑĭ, aşa suferinḑi, ca sĕ aducă la îndeplinire liberalele decrete contra naţionalităţilor fericite din Ungaria, pe când oştirea stă sub comanda directă a Austriei şi e comandată în limba germană.

„D-l Pàzmándy provócă finalmente lumea francesă sĕ mérgă la Budapesta cu ocasia milleniului; că Ungaria nu fuge de control şi că Francezii se vor putea încredinţa, că Ungurii sunt într'adevĕr un popor civilisat şi liberal. Ba încă le mai spune ca sĕ mérgă apoi la Bucurescĭ dela Budapesta, ca sĕ se convingă de întâietatea culturală a Maghiarilor faţă chiar şi cu România.

„Primim, d-le Pázmándy, că după-ce ca altă-dată Gotemcheri, împĕrătésa Ecaterina călĕtorind prin Rusia, veţĭ arăta călĕtorilor francesĭ decorurile de carton, fiă şi de lemn şi de sticlă din Budapesta şi oraşul d-vóstrĕ jidovesc, sĕ nu-'i aduceţĭ în România, unde vor vedê şi înţelege vitalitatea naţiuneii române, care în mai puţin de jumătate secol a ajuns a poseda instituţiunĭ culturale, ce nu le are Ungaria milenară. Numai o rugăminte avem de a vĕ adresa, d-le Pazmàndy: când veţĭ aduce călĕtorii d-vóstrĕ la Bucurescĭ, nu-'i băgaţĭ în vre-un tren accelerat, ci lăsaţĭ-'i sĕ se oprèscă pe ici pe colea, de-alungul ţĕrii locuite de naţionalităţile cele fericite de guvernul d-vóstrĕ liberal.

„Décă controla nu vĕ sparie, îngăduiţi-i sĕ tacă, ascultând reclamaţiunile Românilor, Saşilor, Sêrbilor, Slovacilor... Şi décă ţineţĭ sĕ dovediţĭ Europei culte, că Ungurul este superior Românului, nu uitaţĭ, vĕ rog, de a-le pune la îndemână călĕuza oficială a mileniului, prin care îi recomandaţĭ femeia maghiară ca principală atracţiune a Budapestei, ceea-ce călĕuzele din Bucurescĭ nu pot sĕ promită. Ce bine şi cinstit aţĭ face de a opri niţel călĕtorii ce ni-i veţĭ aduce la Bucurescĭ prin pustele d-vóstră, ca sĕ facă cunoscinţa mai de-aprópe cu civilisaţii şi cinstiţii lor locuitorĭ.

„Vom duce şi noi pe acei călĕtorĭ în satele nóstre orĭ-cât de pĕcătóse, şi străinii vor vedé unde este vatra cinstită, familia temeinică, poporul cu simţirea binelui şi a frumosului, rasa bine dotată pentru a ajunge în cultură vechile popóre din occidentul Europei, nu prin fanfaronadă şi representaţiunĭ teatrale, ci pe căi de solidă cultură.

„Poftim, d-le Pazmandy, cu toţĭ călĕtorii d-vóstre lă Bucurescĭ, şi primim verdictul lor din comparaţiunea onestă, ce vor face între trîmbiţata d-vóstră cultură vechiă dela Budapesta, şi între aceea de ierĭ de alaltaerĭ dela noi. Aşa încă odată profitaţi de ocasiune, sĕ convingeţĭ pe acei călĕtorĭ şi în cestiunea naţionalităţilor, că d-vóstră aveţĭ dreptate şi nu Liga. Cel mai bun mijloc pentru acésta este, sĕ puneţĭ pe acei călĕtorĭ în contact cu conducĕtorii naţionalităţilor, bine înţeles nu cu cei 2—3 renegaţĭ pe carĭ vĕ sprijiniţĭ până astăḑĭ.

„Aide, d-le Pazmandy! Poftim.“

V. A. Urechiă.

In causa alegerei de notar din Satulung.

Étă recursul înaintat de Românii din Satulung în contra alegerei de notar, despre care am vorbit şi în prim-articulul nostru de alaltăerĭ:

P, On. Oficiu Pretorial! In contra alegerii de notar al doilea al comunei Satulung subsemnaţii înaităm următorul

Recurs

şi-l motivăm în modul următor:

Subscrişii membri în representanţa comitetului comunal din Satulung, în calitate de alegĕtorĭ, cu ocasiunea întregirii postului de notar II-lea comunal din Satulung protestăm atât contra actului de alegere, întêmplat la 29 Maiŭ 1896, cât şi contra candidatului Franz Seewaldt ales de majoritate.

I. Lipsa formelor legale.

a) Alegerea nu s'a făcut în timpul legal prescris pentru alegerile comunale (art. XXII din 1886, §. 48); în loc sĕ se tĕrmine la 4 óre séra alegerea, ea s'a început numai la 4 óre, cu tóte că óra începerii alegerii era ficsată în convocator pe órele $2^1/_2$. Astfel membrii din majoritate au avut timp sĕ alerge cu căruţa la munte, depărtare de 4 óre de comună, spre a aduce pe alegĕtorĭ, precum s'a adus Köpe Jstván prin Urezu Rezsö, şi prin cassarul comunal Sapek Peter.

b) La órele 11 a. m. se comunicase din locurĭ competente, că suplicanţii românĭ nu vor fi admişĭ în candidaţiune, luându-se prin acésta minorităţii posibilitatea de a se orienta asupra alegerii. La 4 óre însĕ, deschiḑêndu-se alegerea, atuncĭ când partisanii candidatului Franz Seewaldt se convinseră de majoritate, spre mirarea nóstră, toţĭ candidaţii românĭ au fost admişĭ de Onoratul presidiu spre alegere.

c) Concurentul Laurian Barcianu n'a fost înscii̇nţat, ca şi ceilalţĭ concurenţĭ, despre amânarea concursului. In preḑiua alegerii d-nii Alecse Verzea preot, Romul Verzea preot şi Ioan Bodeanu mare proprietar, interpelând în persónă pe d-l Protopretore actual, acesta li-a rĕspuns, că candidatul Laurian Barcianu şĭ-a retras concursul. Cu tóte acestea la începutul alegerii a fost admis la alegere, deóre-ce peste tot nu şĭ-a retras concursul.

d) La votisare au votat şi doi membrii, carĭ după articolul de lege XXII din 1886 nu erau îndtreptăţiţĭ a figura între membrii comunalĭ şi a vota; aşa medicul veterinar Könczei Victor, fiind-că îşĭ are domiciliul în comuna Cernat, şi inginerul silvic Karácsony Sándor, fiind-că acesta nu este nicĭ virilist, nicĭ membru în representanţa comunală. Prin urmare candidatul Franz Seewaldt a avut numai 23 voturĭ din 46 presenţĭ, şi decĭ nu a avut majoritatea absolută prescrisă în articolul de lege XXII 1886 §. 81.

e) Alegerea făcêndu-se prin vot nominal, constatăm, că alegĕtorului Lukács Karoly, care era present, nu numai că nu 'i-s'a pus întrebarea, că pentru cine votéză, dér nicĭ nu s'a auḑit cetindu-i-se numele în listă. S'a sciut, că dênsul vota pentru candidatul nostru, şi de aceea nu s'a notat.

f) Comisiunea pentru consemnarea voturilor a fost alésă numai pe hârtie, deóre-ce aceste voturĭ nu le-a constatat comisiunea, ci notarul Lukacs, care singur a scris voturile.

II. Escepţiunea candidatului ales.

g) Protestăm contra candidatului Franz Seewaldt, că, precum dovedesce actul judecătoresc, alaturat în copiă, numitul candidat întreţine concubinat cu Maria Ciocârlan, de nascere neo-rustică, şi a dat nascere la 7 copii, dintre carĭ pentru 3, ce se află în vieţă, este constrâns judecătoresce a îngriji de subsistinţă. Acésta dovedesce evident, că candidatul Franz Seewald e dificultat moralicesce. Luând acuma în considerare, că notarul secundar va trebui în cas de morb séu absenţa primului notar sĕ fiă locţiitorul acestuia, şi ca atare sĕ sĕvîrşéscă tóte agendele: Cum se va simţi o tînĕră pĕreche, ce păşesce la actul căsĕtoriei, stând înaintea alor astfel de individḑĭ; şi cum va putea consfinţi o persónă moralicesce mórtă un act atât de sfânt şi per eminenţiam moral?

h) Mai departe e cunoscut, că candidatul Franz Seewald a condus în calitate de secretar cancelaria Protopretorului suspendat pentru delicte de acte ilegale, şi a fost în continŭ în serviciul acestuia de vre-o 10 anĭ până în timpul de faţă, şi deşi nu urméză din acéstă premisă, că persóna candidatului Franz Seewaldt sĕ fiă dificultată şi din acest punct de vedere, totuşĭ în urma constatării, că pentru delicte de aceeaşĭ natură doi notarĭ eşiţĭ din acéstă cancelariă au fost suspendaţĭ, nu se eschide posibilitatea, ca eventual sĕ se dovedéscă mai târḑiu.

i) Esaminând întreg cercul pretorial al Săcelelor, constatăm, că el se compune *esclusiv numai din rudenii şi scriitorĭ eşiţĭ din cancelaria Protopretorului suspendat*, aşa d. e.: Bacifalĕu nepot; Turcheş fost scriitor; Cernat cusoru şi fost scriitor; Tàrlungenĭ fost scriitor; Purcărenĭ mai întâiŭ nepot, şi după asasinarea notarului Găvruş, cumnat, care atuncĭ nu avea post de notar; Satulung nepotul fost la Purcărenĭ, ér acum al II-lea post de notar din Satulung tot scriitor din cancelaria sa.

k) Protestăm mai departe contra actului de moralitate al lui Franz Seewald, liberat tot de către Protopretorele suspendat, prin care numai se dovedesce flecsibilitatea acestui pretopretore în liberarea ăstor soiŭ de acte. Prin acest aparat fórte bănuitor ni-se creéză imposibilitatea de a mai avé şi alţĭ notarĭ din alte comitate bine-cualificaţĭ, obiectivĭ şi independenţĭ.

l) Protestăm, în fine, că din partea majorităţii s'a călcat o parolă sfântă dată de protopretorele suspendat şi de membrii comunalĭ maghiarĭ cu ocasiunea reîntregirii primului post de notar, rĕmas vacant în urma asasinărei notarului Găvruş, prin alesul cu aclamaţiune Lukács Károly: că al II-lea post de notar va fi reservat numai pentru un candidat român, respectându-se prin împlinirea acésta un us concordial, care datéză dela începutul secolului present în comuna nóstră. Prin nerespectarea şi călcarea acestei parole se dă ansă numai la destrăbĕlarea representanţei comunale şi la lupte, carĭ nu pot fi de loc spre interesul şi binele comun.

In urma acestor motive ponderóse rugăm cu tot respectul pe Prea On. oficiu protopretorial, ca în interesul bunei înţelegerĭ şi a concordanţei, carĭ prin actul alegerii sunt periclitate fórte, precum şi interesul binelui comun, pentru care partida minoră tot-déuna a lucrat, sĕ bine-voéscă a înăbuşi încă în germine acest curent putred, căutand remediile de lipsă, şi pe basa motivelor mai sus înşirate sĕ se nimicéscă acéstă alegere şi sĕ se publice escriere nouă de concurs.

In speranţa, că Prea On. oficiu protopret. va da ascultare îndreptăţitului nostru protest şi-l va aşterne la înaltele forurĭ competente, ne subscriem....

(Urméză o seriă de iscăliturĭ).

SCIRĬ ULTIME.

Budapesta, 9 Iunie. Din incidentul sĕrbărilor milenare au fost decoraţĭ din partea Majestăţii Sale între alţii următorii: P. S. S. *Iaan Meţian*, episcopul Aradului, cu *marea cruce a ordinuluiFrancisc Iosif*; *Augustin Muntean*, advocat în Deşiu, cu *crucea de cavaler al ordinului Francisc Iosif; şi Christian Kertsch,* inginer în Braşov, cu *crucea de aur pentru merite.*

Budapesta, 9 Iunie. In şedinţa de aḑĭ a delegaţiunei austriace, ministrul Goluchowski a făcut esposeul asupra situaţiunei generale esterne. Tripla alianţă ḑise ministrul, a devenit clasică în problema ei de pace. Cu Rusia monarchia continuă a întreţiné cele mai bune raporturĭ. *România* a devenit un factor în formaţiunea statelor europene apusene. Raporturile cu regatul român sunt cât se póte mai bune şi îmbucurătóre, şi se speră, că aceste raporturĭ vor fi durabile. Nu aşa stă lucrul însĕ cu *Serbia*. Ţéra acésta este sfâşiată prin luptele de partid şi merge pe căi nesigure. Bunăvoinţa, ce am arătat'o până acum faţă cu Serbia, a trebuit sĕ scadă în urma purtării celor din Belgrad în timpul din urmă.

Paris, 9 Iunie. Ḑiarul grecesc „*Asty*“ anunţă, că Musulmanii au intrat în oraşul *Heracleon*, au jăfuit prăvăliile şi au *nimicit cu totul* suburbiul admirabil *Galatea*. Locuitorii oraşului au cerut ajutor dela comandanţii vapórelor strĕine de resbel.

DIVERSE.

Un nou canal. „Novosti“ anunţă, că fostul ministru de esterne frances, d-nul Flourens, a fost primit la Petersburg în audienţă de către ţarul Nicolae II, căruia i-a propus construirea unui canal, de aceeaşĭ dimensiune ca şi canalul de Suez, între Petersburg şi Cherson, port la Marea Négră. Ţarul a acceptat acéstă propunere, care va costa 5,000,000 ruble. Prin acest canal Marea Baltică va fi legată cu Marea Négră, dând Rusiei absolută stăpânire asupra întregului Orient.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 9 Iunie 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.65
Renta de coróne ung. 4%	98.86
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	124.10
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	101.45
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.70
Bonurĭ rurale ungare 4%	96.65
Bonurĭ rurale croate-slavone	97.50
Imprum. ung. cu premii	151.—
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	139.—
Renta de hârtie austr.	101.40
Renta de argint austr.	101.30
Renta de aur austr.	122.70
Losurĭ din 860	144.30
Acții de ale Băncei austro-ungară.	968.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	389.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	355.90
Napoleondorĭ	9.53
Mărcĭ imperiale germane	58.75
London vista	120.—
Paris vista	47.65
Rente de coróne austr. 4%	101.45
Note italiene	44.52½

Cursul pietei Brașov.

Din 10 Iunie 1896.

Bancnote rom.	Cump. 9.48	Vênd.	9.52
Argint român.	Cump. 9.40	Vênd.	9.45
Napoleon-d'orĭ	Cump. 9.50	Vênd.	9.53
Galbenĭ	Cump. 5.60	Vênd.	5.65
Ruble rusescĭ	Cump. 126.50	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump. 58.50	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump. 10.70	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%	100.75	Vênd.	101.75

Nrul **7563**—1896.

PUBLICAȚIUNE.

In revierul orășenesc **se arendéză** pe cale de oferte și licitațiune **pe durată 1896—1898**, următórele locurĭ de pășunit din pădure:

a) locul de pășunit numai pentru vite cornute 182 jugăre;

b) locul de pășunit pentru vite cornute și oi 1053 jugăre; la olaltă 1235 jugăre.

Reflectanții au de a-'șĭ ascerne ofertele timbrate, închise și provědute cu un vadiu de 50 fl., până în 23 Iunie a. c., înainte de prând la 11 ore la oficiul orășenesc forestieral. Pertractarea va avé loc în aceeașĭ di la 11½ óre înainte de prând.

Brașov, 4 Iunie 1896.

993,1—3 **Magistratul orășenesc.**

Anunciurĭ

(Inserțiuni și reclame)

Suntŭ a se adresa subscrisei administrațiunĭ. In casul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădĕmênt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-orĭ.

Administr. „Gazeta Trans".

ABONAMENTE

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI"

Prețulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei lunĭ	3 fl. —
Pe șése lunĭ	6 fl. —
Pe unŭ anŭ	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei lunĭ	10 fr.
Pe șése lunĭ	20 fr.
Pe unŭ anŭ	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anŭ	2 fl. —
Pe șése lunĭ	1 fl. —
Pe trei lunĭ	50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe anŭ	8 francĭ.
Pe șése lunĭ	4 francĭ.
Pe trei lunĭ	2 francĭ.

Abonamentele se facŭ mai ușorŭ și mai repede prin **mandate poștale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sě binevoiéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arăta și poșta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei."

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiŭ 1896.

Budapesta — Predeal

Tren de persón.	Tren accel.	Trenŭ mixt.	Tren de persón.	Tren accel.		Stația		Tren de persón.	Trenŭ mixtŭ	Tren accel.	Tren accel.	Trenŭ de persón.
10 —	8.05		8.05	2 00	pl.	Viena	sos.	1.55		1 55	7.20	6.20
8.30	2.15		5.45	9.15		Budapesta		7.—		7.40	1.50	8.10
11.21	4 16	5.10	9 02	11.19		Szolnok		3 37		5.31	11.44	4.28
1.33	5.48	8.00	11.33	12.47		P. Ladány		1.19		3.56	10.03	2.17
3.42	7.08		1.48	2.11	sos.	Oradea-mare	pl.	11.04		2.37	8.43	11.32
3.58	7.15	1.22	2.06	2.18	pl.		sos.	10.44	8.00	2.31	8.38	11.17
4.38	7.43	2.19	3.03	2.50		Mezö Telegd		10.07	7 10	2 01	8.11	10.42
5.20	8.18	3.32	3.45	3 26		Rév		9.30	6.13	1.34	7.46	10.08
5.43		3.51	4 06			Bratca		9.10	5.38			9.50
6.32	9.07	5.13	4.53	4.17		Ciucia		8.32	5 49	12.52	7.08	9.19
7.16	9.37	6.14	5.32	4.50		B.-Huiedin		7.54	4.59	12 20	6.39	8.37
8.07		7.32	6.24			Ghârbău		6.54	3.18			7.37
8.34	10.37	8.21	6 59	5 55	sos.	Clușiu	pl.	6 13	2 23	11.01	5.23	7.—
8.49	Tr. prs. 11.10	8 40	2.17	6.11	pl.		sos.		5.24	10 45	tr.pers. 4.35	6.45
9.06	11.27	9.09	2 52	6.27		Apahida			5.02		4.03	6.27
10.12	12 30	10.40	4 45	7.27		Ghiriș		Tr. expr.	3.37	9.23	2.55	5.12
10.42	12.57	11.25	5 39	7.50		Cucerdea		Bucurest Arad Budapest	3.06	8.49	2.25	4.33
11.01	1 09	11.49	6.08			Uioara			2.49		2.08	4.27
11 09	1 16	11.59	6 19			Vințul de sus			2.41		2.00	4.20
11.31	Tr. expr.	12.29	6.57	8.17		Aiud			2.17	8.23	1.38	3.59
11.48	11.40	12.55	7.30	8.33	sos.	Teiuș	pl.	3.36	1.55	8.06	1.17	3.38
12.05	11.55	1 30		8.38	pl.		sos.	3.18	1.29	7.59	12 57	3.06
12.33		2.08	Din 1 Iunie în totă Joia și în sêrbători cat. și or. comunică la Sinaia			Creciunel			12.55		12.32	2.40
12.47		2.27		9 09		Blașiu		2.48	12.40	7 30	11.59	2.26
1.18		3.11				Micăsasa			12.01	7.09	11.28	1.54
1.34	1.00	3.31		9.42	sos.	Copșa-mică	pl.	2.15	11.41	6 56	11.10	1.35
2.13	1.02	3.46		9.44	pl.		sos.	2 12	11.14	6 54	11.05	1.01
2.32		4.08		9.59		Mediaș			10.55	6.41	10.48	12.45
3.04	1.39	4 45		10 22		Elisabetopol		1.40	10.21	6 20	10 18	12.16
3.40	2 06	5 27		10.51		Sighișóra		1.06	9.42	5.53	9 43	11.33
4.03	2 27	6 12		11.12		Hașfalĕu		12.52	9.12	5.32	9.19	11.16
5 34	3 30	7.50		12.26		Homorod		11.54	7.45	4 27	7.38	10.03
6.12		8.37		12.58		Agoștonfalva			7.02	3.53	7.22	9.25
6.41	4.16	9.07		1.15		Apața		11 11	6.36	3.37	6.48	9.01
7.16		9 40		1.34		Feldióra			5.58	3 16	6 33	8.28
8.—	5.07	10.25		2.09	sos.	Brașov	pl.	10.10	5.08	2.45	5.57	7.48
3.55	5.14	11.—	6 40	2 19	pl.		sos.	10.05	5.20	2.18		9.08
4.40	5.59	12.26	7.30	3 01		Timiș		9.39	4.14	1 42	5.20	8.28
5.10	6.29	1 11	8.00	3.31		Predeal		9.12	3.32	1.12	4.14	8.01
12.00	11 25	8 30	10.05 Sinaia	9.30	sos.	Bucurescĭ	pl.	5 35	9.15	8.35	3.32	3.15

Ghirișŭ — Turda

trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenu mixtŭ	trenu de persón.	Stația	trenu de persón.	trenu mixtu	trenu mixtu	trenu de persón.
7 33	11 —	5.—	10.21	Ghiriș	5.05	10.30	3.20	9.12
7.53	11.20	5-20	10.41	Turda	4.45	10.10	3.00	8.52

Copșa-mică — Sibiiu — Avrigŭ — Făgărașŭ

trenu de persón.	Tren mixt	trenu de persón.	trenu mixtu			Stația		trenu mixtu	Tren mixt	trenu de persón	trenŭ de persón.
2.20	4.45	11.55	7.10		pl.	Copșa mică	sos.	9.34	3.05	6.25	12.35
3.57	6.35	1.25	8.50	3 13		Ocna		8.11	1 27	5.07	11.01
4.19	7.01	1.48	9.15	3 39	sos.	Sibiiu	pl.	7.44	12 57	4 40	10.30
	4.34		2.05		pl.		sos.	7.29			8.57
	6.16		3.58			Avrig		6.02			7.16
	8.42		6.35		sos.	Făgăraș	pl.	3.28			4.30

Simeria (Piski) — Hunedóra

trenu mixtŭ	trenu mixtu	trenu mixtu	trenu mixtu	Stația	trenu mixtu	trenŭ mixtu	trenu mixtu	trenu mixtu
6.15	11.35	4.25	10.28	Simeria	4.50	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.46	Cerna	4.34	10.05	2.54	8.14
7.13	12 20	5.23	11.12	Hunedóra	4.10	9.38	2.30	7.45

Brașov — Zêrneștĭ

trenu mixtŭ	trenu mixtu	trenu mixtu	Stația	trenu mixtu	trenu mixtu	trenu mixtu
8.35	4.55	4.30	Brașov	7.44	1.29	8 31
10 28	6.36	5.49	Zêrneștĭ	6.20	12.05	7 20

Mureș-Ludoș — Bistrița

			Stația			
4.—	Numai Lunia comunică. 9.10	4.20	Mureș-Ludoș	6.46	7.21	Numai Vinerĕ circulă
5 03	10.28	5.35	Zau	5.49	6.24	
6 48	12 41	N. Marța comunică	Țagu-Budatelicŭ	Circulă numai Marța	4.50	9.40
7 38	1.54		St. Mihaiu de câmpie		3 44	8.46
8 33	3.02		Lecința		2.48	7.43
9 07	3 41		Ș.-Maghiăruș		2.01	6 52
9.59	4 55		Bistrița		1.16	5.55

Arad — Timișóra

				Stația				
6.20	11.25	5.		Aradŭ		10.43	3.44	10.55
7.08	12.15	6.14		Vinga		9.42	3.01	10.11
8.01	1.10	7.39		Timișóra		8.20	2.—	9.10
12.47	8.47	12 27	5.10	Segedin	6 05	2 30	10 05	2.15

Cucerdea — Oșorheiu — Regh.-săsesc.

Trenu mixtu	Trenŭ de persón.	Trenu de persón.	Trenu de persón		Stația		Trenu de persón.	Trenu de persón.	Trenu de persón.	Trenu mixtŭ
2.30	8.10	3.11	10.59	pl.	Cucerdea	sos.	7.45	2.36	8.31	12.42
3 19	8.51	3.52	11.40		Ludoșŭ		7.02	1.58	7.38	9.59
4 12	9.37	4.37	12.26		Cipău		6.28	1.19	6.55	11.01
5.12	10.27	5.26	1.14	sos.	Oșorheiu	pl.	5.34	12.25	5.50	9.54
5.40	10.42	5.36		pl.		sos.		9.20	5.04	9 35
7.14	12.16	7.14		sos.	Regh.-săs.	pl.		7.54	3.30	8:05

Sibiiu — Cisnădie.

trenŭ mixtu	trenu mixtu	Stația	trenu mixtu	trenu mixtu
5.30	2.15	pl. Sibiiu . sos.	7.10	9.20
5.42	2.27	„ Selemberk „	6.57	9 07
6.06	2.51	„ Cisnădie pl.	6.36	8.46

Sighișóra — Odorheiu-sĕcuesc.

trenŭ mixtu	trenu mixtu	Stația	trenu mixtu	trenu mixtu
3 22	11.08	Sighișóra	9.51	5.32
3.54	11.48	Hașfaleu	9.02	4.54
6.20	1.59	Odorheiu-sĕcuesc.	7.15	3.—

Nota: Órele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadrațĭ cu linii mai negre însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.